

SAAREMAA
põllutöö näituse

NIMEKIRI

26.—28. augustini 1922 a.

„Saaremaa Kirjastuse Ühisuse“ trükk
Kuresaares.

A

Kõige kasulikum
on Teil osta
Saaremaa

Põllumeeste Keskseltsi kauplusest,
Kauba tän. № 10.

Sest iga liige näeb ise oma ostu tulu.
Kasu ei lähe üksiku kätte, vaid makstakse
liikmetele tagasi.

SAAREMAA PÕLLUM. KESKSELTSI KAUPLUS

==== muretseb ====

kõiki tarbeaineid põllumeestele ja
tarwitajatele.

==== Ostab ====

ka rukki, kanamune ja mett.

Anton Heilmann

Tallinn, S. Karja tän. 6, kõnetraat 7—40.

Soovitab ladust wõistlemata hindadega

Lukusepa, elektritööstuse } tööriistad.
tislari ja teised

Soome kerwed. ^{Ukse} Mööbli } hinged ja lukud.

Akna ja mööbli garniturid.

Naelad, kruwid, need, poltid, mutrid ja teine ehitusmaterjal.

Wask ja raud } plekk, latid, torud, traat.

Tsinkplekk, rihmarattad, rihmad

Aluminium, emaleeritud, malm ja teised

nõud

Lambid, majapidamise riistad, mööbliwed-
rud, mererohi, katusepapp, katusetõrw.

Koorelahutajad. Rehepeksumasinad

Põllutöomasinad ja riistad.

„Jacobus“ riidewärwide } pealadu
Rootsi saagide „Wiking“ } Eestis.

Anton Heilmann, GmbH., Berlin

peaesitaja.

O s a k o n n a d :

Tartu, Aleksandri t. 1.	Nuustaku, turuplats.
Narwa, Peetri turg 9/11.	Rakwere, Pikk. t. 16.
Wiljandis, Tartu t. 19.	Kuresaar, Kubermangu t. 6.

RAAMATUKOGU
Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

621842930

Saaremaa Kirj.-Ühisuse Raamatukauplus

≡ soowitab koolidele: ≡

igasugu kooliraamatuid, kooliabinõusi : wihkusid, kaustikuid, tintisi, wärwisi, sulgesi, pliiatseid, kriitisi, sirklisi, j n. e. j. n. e.

Joonistusmaterjaalisid.

Kontoritele ja kantseleidele : äriraamatuid, arwelaudasid, arweplankisi, ümbrikuid j n. e.

✂ Igasugu kirjutuspaber saadawal. ✂

Kasulik ostukoht !!

Hinnad wõistlemata.

Jällemüüjatele protsendid.

KARL WALDMANN'I kauplus

Kauba tän. Nr. 3 (end Rahri kontor)

==== soowitab ====

suures wäljawalikus ja odawa hinnaga

köögiriistu, lampisid, email-, aluminium-,

oo sawi-, portselaan- ja klaaskaupe. oo

Saaremaa põllutöökoolis, Kõljalas,

algab õpetus 16. oktoobil. Wastuwõetakse mõlemast soost õpilasi, kellel täielise rahwakooli lõpukohased teadmised ja vähemalt 16 aast. wanad. Kooli poolt saab korteri ühes kütte ja osa walgustusega, mille eest talwe jookul ainult 500 marka maksa. Ulesandmisi wõtab wastu koolijuhataja Kõljalas ja linnas Maakonnawalits, põllum. osakond.

Põllumees, kindlasti saab Su laps Sind kuni eluotsani siis kõigetänulikuma meelega mäletama, kui talle wõimaluse annad põllutöökoolis tarwilikku elutarkust õppida!

Koolijuhatus

Mag. A. Allika ja Mag. H. Maddissoni

Apoteek, rohu- ja wärwikauplus,
kunstiliste mineraalwete tehas.

Soowitawad omast rohu- ja wärwikauplusest

Turu uul. Nr. 3. Apoteegi kõrwal.

Omas tööstuses ja sise- wäljamaa wabrikutes
walmistatud :

Seepisid, lillelõhnaga juukseõli, pumadid. Hammaste
puhastamiseks : harjad, kreemid, pulbrid, j. n. e.

Maalritele : köitsugusid maalisid, lakkisid, wär-
nitsid, pinslid j. n. e.

Perenaistele : Wanad kuulsad eht Seidmanni
wärwid koduse wärwimise tar-
wis, sinisekirju seepi, pesusini, pesu sooda, tärtlist.
Pipart, wirtsii, loorberi lehti, äädikat, äädika ha-
pet, sinepid, kaneeli, sahwrani, kardemomi, nellisid,
ingweri, kõoneid j. n. e.

Loomakaswatajatele : Phosphorhapu,
lubja segu, loo-
made pulbrid, glaubersoola, kondijahu j. n. e.

Lasstele : Napid ja klaasid, Nestle jahu,
haudumise pulbert j. n. e.

Neiudele : lõhnaõlid, (odeurid) naha
kreemid, lillelõhnaga juukse-
õlid, pumadid, puudrid ja köitsugu toilettte
abinõusid.

Kiwilõhkujatele : kaalid, salpetrid,
wääwelt, küün-
rust ja muud.

Koolilastele : odawad kirjutus-
tinti.

Sabemeajamiseks : pinslid, kau-
sid, seebi
puuder, seep tuubedes ja tükkis j.n.e.

Soojamõõtjad (termometrid), kammid, taskukammid,
ja peeglid, riideharjad, saapa kreemid ja harjad,
Wastaskjade puhastamiseks „Altra“, „Sidel“.
„Immalin“, „Blitz“ j. n. e. j. n. e. j. n. e.

Näituse üleüldine juhatus.

Keskseltsi esimees O. Neggo.

„ kassahoidja J. Külaots.

„ sekretär J. Teetsow.

Auhinnamõistjate juhataja

O. Neggo.

Näituse büroo juhataja

J. Teetsow.

Näituse kassa juhataja

J. Külaots.

Osakondade juhatajad:

I. Põllupidamine ja põllusaadused.

J. Teetsow.

II. Põllutöomasinad ja riistad

O. Neggo.

III. Loomakaswatus

R. Timmermann.

IV. Piimatalitus ja karjasaadused.

pr. M. Teddre-Trei.

V. Aiaasjandus ja mesindus.

pr. M. Teddre-Trei.

VI. Kalaasjandus.

kap. J. Teär.

VII. Kodune käsitöö.

neiu J. Stein.

VIII. Põllumajandusline tööstus.

R. Paas.

IX. Haridus ja kirjandus

J. Koppel.

X. Terwishoid ja sport

Dr. Martinson.

Näituse tegelaste märgid:

Näituse juhatusel — eestiwärwilised linnid (suured)
Osakondade juhatajatel — eestiwärwilised linnid
(wäiksed).

Auhinnamõistjatel — sinised linnid.

Korrapidajatel — walged linnid.

Näituse päewakord:

Näitus on vaatamiseks awatud 26.—28. augustini iga päew hommiku kella 9 kuni õhta kella 7-ni.

Näitus lõpeb 28. augustil kell 4 p. l.

Laupäewal 26. augustil.

- Kella 7—10 homm. Loomade ja asjade wastuwõtmine.
- „ 10—12 „ Ülesseadmine ja kogumine platsile
- „ 12 päewal Näituse pidulik awamine.
- „ 12—2 „ Muusika
- „ 1—3 „ Auhinnamõistmise algus. Hobuste wäljatoomine ja seletuste andmine wäljapanekute kohta.
- „ 3—4 „ Muusika.
- „ 4—6 „ Põllumajanduslised ettelugemised Lossi saalis.
- „ 6—7 õhtul Auhinnamõistjate koosolek.
-

Pühapäewal 27. augustil.

- Kella 9—11 homm. Seletuste andmine wäljapanijate poolt.
- „ 11—1 päewal Muusika. Auhindade wäljapanemine
- „ 1—2 „ Hobuste wäljatoomine.
- „ 3—4 „ Muusika.

- Kella 4—6 päewal Põllumajanduslised ettelugemised Lossi saalis.
- „ 6—7 „ Auhinnamõistjate koosolek protestide läbiwaatamiseks.

Esmaspäewal, 28. augustil.

- Kella 9—11 homm. Seletuste andmine wäljapanijate poolt.
- „ 11—1 päewal Muusika ja hobuste wäljatoomine.
- „ 1—4 „ Loomade ja asjade müük.
- „ 4—7 „ Loomade ja asjade wäljaandmine näituse platsilt.

Kell 4 p. l. näituse lõpp.

Pääsetähtede hinnad.

- Alaline pääsetäht kolmeks päewaks — 100 marka.
- Ühekordne pääsetäht laup. 26. aug. — 30 „
- „ „ pühap. 27. „ — 25 „
- „ „ esmap. 28. „ — 20 „
- Kooliõpilastele esmaspäewal, 28. augustil ühes juhatajaga salkades, näituse waatamine hinnata.

Esimene sarnane töötuba Kuresaares.

Minu nahaparkimise töötoas pargitakse

hädad pealsenahka, wesikindlaid kasukanahku ja chromnahku, shawroo-, surett- ja klaseenahku, seemisk (saijan) ja igasugusi mööblinahku: kollaseid, pruunisi, luik- ja hõbevalgeid, roomanahka (seremet) jne.

Ostan

wasika, lamba, kitse, rebase, jänese, orawa jne. metsloomade ja teiste väikeste loomade nahku. Tooreste nahkade vastu wahetan ka walmis nahku.

Töö tehakse korralikult ja ruttu.

Tellimised saab ühe kuu jooksul kätte.

M. T. Saar,

Garnisoni uul Nr. 10.

Esimene sarnane töötuba Kuresaares.

E. T. K.

Eesti Tarvitajate Keskühisus

üleriikline tarvitajate- ja majandus-
ühisuste suurkaubandusline ostu-müügi
=== ja omatööstuse keskkoh. ===

Peakontor — Tallinnas, Wiruwärawa puies-
tee 15. Osakonnad ja ladud — kõigis kodu-
maa linnades ja suuremates keskkohades.

Kuresaare osakond: Kuresaares, Kauba tän. 6.

Omatööstusettevõtetest — kalatööstused
Saaremaal Salmel, Tagalahes ja Pangal.

Muretses kaupu oma liikmetele 1921 aasta jooksul
üle 863 miljoni marga eest.

1922 aasta esimese kuue kuu jooksul
üle 800 miljoni marga eest.

Ostab ja müüb:

põllusaadusi, põllutööriistu, kunstväetisid,
majandustarbeid, naha-, riide- ja pudu-
kaupu, raamatuid, kirjutusmaterjaali j. n. e.

Saaremaa põllumajanduslisel näitusel 26–28 augustil
1922 väljapandud: ilmakuulus traktor „International“.
kogu „Deering“ põllutööriistu ja masinaid, kalastus-
tarbeid j. n. e. j. n. e.

Meie põllutööriistade kogud on üleriiklistel näitus-
tel Tallinnas kõrgemate aurahadega — suurte
kuldaurahadega — kroonitud.

Põllupidamine ja põllusaadused.

Uuhinnamõistjad :

J. Külaots, agrn. U. Kaar, G. Markus, J. Teetsow.

1. Karl Ed. Sepp Loona wallast, Meedla l. Metsa t. Saaremaa 2-he tahiline tollane oder ja wihtlaer limpudes.

2. Johan Rattur Maasi wallast, Väike-Pahila l., segavili wihtludes.

3. Gustaw Tuuling Pihla wallast, Liiva-Dutla l., 1922 a. külvatud lutkerne taimed ja ruki wili terades.

4. Saaremaa Põllutöökool Pihla w. Rõljala mõisas logu loomatoidu juurikaid, mitmet sorti ja nende võrdluskatsed.

5. Aleksander Raju Loona wallast, Raarma l. „Singu“ talu. Loomatoidu naerid: Oster sundom ja Dales hybrid. Soomaa peal kasvatatud.

6. Jaan Sarw Loimjala katsetalu juhataja, Loimjala mõisas Lalkaera-pelusch'i hein, oder ja logu loomatoidu juurikaid.

7. Saaremaa Põllumeeste Rekkjeltsi kauplus, Kuresaare, Rauba tänaw nr. 10 Kunstväetisained.

8. Gerta Rehsche Kellamäe mõis, üle Kuresaare, 2-he tahiline Rootsimaa „Hanna“ oder, wili terades ja wihtludes.

112. August Koo w Rogula wollaft Lõdne t. Looma peetid ja turapefid.

113. Eduard Lember Mustjalas Wõrdlus-
katsed harimise ja wäetamisega põllul.

120. Põllutööministeerium, Rärta w.,
Muluu mõis. Kzer, witi ja oder (wihkudes).

II.

Põllutöömashinad ja riistad.

Uuhinnamõistjad :

D. Reggio, J. Ringisepp, J. Teetsow, Ed. Sepp.

9. Eesti Tarwitajateühisuste Rest-
ühisus Tallinnas, Kuresaare osakond Rauba tänaw 6.
Traktor „International“ ühes sahtadega, togu „Deering“
masinaid, international Harvester Co. tehaseft Ameerikaft.
Üks rehpeksumafin, Muuktelli tehaf Rootfimaal ;
1 kultiwactor, Walteri tehaseft, Saksamaalt ; 1 wiljasor-
teerija ja 1 wiljatuulutaja, A. S. „Seguri“ tehaseft,
Tartus.

10. Anton Heilmann Tallinnas, Kuresaare
osak., Rubermängu tänaw 6. Rogu põllutöö riistu. Wäl-
jamaatööstus.

11. Saaremaa Põllumeeste Restfelfi
lauplus Kuresaares, Rauba tänaw N 10. 1) sahad
Tartu „Seguri“ tehaseft. 2) Rõbid Tallinna „Estika“
tööstus.

Loomakaswatus. (Hobused)

Uuhinnamõistjad :

R. Timmermann, D. Neggo, mag. Stange, S. Wirfus, agron. N. Raar, E. Simon, E. Klaren.

12) Aleksander Singel Raarma-Suur m., a) Mära „Manni“ kõrbe, Saaremaa tõugu, 12 aastane, kõrgus 1 arsch. 14½ werfch.

13) b. mära „Miira“ must, tähtotsaga, Saaremaa tõugu, 6 aastane, kõrgus 1 arsch. 14½ werfch. mõlemad oma kaswatud.

14) Mihkel Albert Raarma-Suur m. Waiwere küla mära „Mann“ ühes warfaga „Suura“ hele-kõrb, Saaremaa tõugu, 10 aastane, kõrgus 1 arsch. 15 werfch, oma kaswatud.

15) Mihkel Allik Pihla wald. Rõnnu küla mära „Maksa“, kollane, walge lakt ja saba, Saaremaa tõugu, 10 aastane, kõrgus 1 arsch. 14 werfch. oma kaswatud.

16) Karl Ed. Aluja Kärla wald, Raarmise l. mära jalg „Miira“, wõil, walge lakt ja saba. Segawerd Saaremaa tõugu 2 aastane, kõrgus 2 arsch., oma kaswatud.

17) Johan Rattur Maasi wallas Pähila üle Orisaare, mära „Siina“, ühes warfaga, hele raudjas Saaremaa tõugu, 1 arsch. 14 werfch. kõrge.

18) Mihkel Bõrtmann Abrola wald. Smara küla. mära „Maksa“, raudjas-lepp, täht otsaga 3 aastane, Saaremaa tõugu, oma kaswatud.

19) Jüri Pruul, Abrola wald Lümala m. üle Kurelaare, ruun „Hans“ must, täht otsas wasal toqumine jalg walge, 4 aastane. Segawerd „Urdenner.“ 2 arsch. 4 werfch. kõrge. Oma kaswatud.

20) Põllutööminist. Loomakasvatuse
Peavalitsus Abroka w. Lümala mõis üle Kure-
saare täht „Kolja“ lepu-laul, Eesti Maatõugu.

21) Alexi Seema Maafi w. Järwe küla, üle
Orisaare mära „Tella“, lepu laul, 8 aastane. Eesti-
segawerb, 2 ar'ch. kõrge, oma kaswatud.

22) Otto Sepp Pihla wald Leina küla „Otti“ talu
mära „Minni“ kollane, laul otsas, 9 aastane, Saaremaa
tõugu, 137 cm. kõrge, oma kaswatud.

23) Mihkel Trei Kärla w. Kääsla küla, mära
„Weera“, punane, 3 aastane Eestimaa tõugu, 139cm. kõrge.

24) Martin Ruut Abroka w. Salmi küla, ruun
„Betta“, kõrb, täht otsas, ühel togumisel jalal walge piir.
12 aastane 1 ar'ch. 15 wersch. kõrge, Eesti tõugu, oma
kaswatud.

25) Mihkel Rauber Mustjala alew. Üle Kure-
saare, täht-hobune, lepu-laul, 8 aastane 136 cm. kõrge
Eesti tõugu. Saaremaa tüüp. $\frac{1}{2}$ aastaselt ostetud.

26) Aleksander Trei Loona w. Elme mõis,
mära „Miira“ ühes warfoga „Hans“, must-kõrb, 5 aast-
tane, 1 arsch. 15 wersch. kõrge, Saaremaa tõugu, oma
kaswatud.

27) Gottschalk Sengbusch Karja mõis,
mära „Katta“ warfoga, kõrw. Segawõrb Eesti tõugu.

28) Gottschalk Sengbusch Karja mõis.
Karja mõisa postkast. Mära „Tinnafilm“, tume kõrw,
laul otsas, 7 aastat wano, 2 ar'ch. kõrge, Eesti tõugu.

29) Swan Reis Laimjala wald. Uska küla, mära
warš, mustjas kõrw, 4 kuud wano, Saaremaa tõugu oma
kaswatud,

30) Mihail Maripuu Abroka w., Tiirimetsa
kool, mära warš ühes emaga. Segawerb Eesti tõugu.

31) Jaak Pruul Abroka w. Suurna k., mära
„Ewa“ warfoga, punane laul otsaga, togumised jalad
walged, 9 aastane, kõrgus 1 arsch. 14 wer'ch. Saaremaa
tõugu, oma kaswatud.

32. J a a n P a a s. Walsjala, Kiriku küla, mära „Norma“, kõrw, 4 aastane, kõrgus 1 arf. 14 werf. Saaremaa tõugu, oma kaswatatud.

33 M i h t e l K o o w. Kaarma-Suur w. Kaasut. Mära „Ida“ waltjaskõrw, 3 aastane, 1 arf. 14 werf. kõrge. Saaremaa tõugu.

34. Friß Rehsche. Kellamäe m., üle Kuresaare
a) mära „Linda“ ühes 2-he kuuse warsaga, raudjas 7 aastane, 2 arf. 1 werf. kõrge, segiwerd Rodsteri tõugu, oma kaswatatud.

35. b) Täht wars „Ker“, punane 1½ aastane, 1 arf. 15 werf. kõrge, segiwerd Rodsteri tõugu, oma kaswatatud.

36. O s t a r N e g g o. Loona w. Loona m. katsetalu. Mära „Polli“ ühes warsaga, tume kõrw, tähtotsaga; kõrgus 1 arf. 15 werf., 8 aastane, Saaremaa tõugu, ostetud 1917 a.

37) S a a r e m a a M a a k o n n a w a l i t s u s, Kuresaare, Lõssi m. 1. Täht „Prints“, kollakas kõrw, 7 aastane, kõrgus 2 arsch. 1½ werfch. „Eesti klepper“.

118) P õ l l u t õ ö m i n i s t e e r i u m Kärla w. Mulu m. Täht „Liinun-Wisa“, puuraudjas, linalak. 9 aastane, Soome tõugu, kõrgus 149.5 centimetr. ostetud 1921 a.

119) A l e k s e i W i i g a n t Kärla w., Kõrtwere l. mära „Miira“, must kõrb, 9 aastane kõrgus 133 centm. Saaremaa tõugu.

III-b.

Loomakaswatus. (Weised).

38. S a a r e m a a P õ l l u t õ ö t o o l. Pihla w. las Kõlljala mõis. Dull „Mõkero“, waltjas punane (ruske), nudi peaga, 4 aastane Lääne-Soome maadug. Ostetud 1921 aastal Soomost.

39. Albert Schlup Pihla wald. Pihla mõis; pull: „Karla“, punane-tirju, 1 aastane wana. Simmentali tõugu. Elus kaal 15 puuda 10 n.

40. Priidik Matson Kärla wald Rogula küla, härg „Hans“ must-tirju 7 aastane Ost-Friis.

41. Põllutööministeerium. Kärla wald, Muluta m. Pull „Jass“, punane, waltja seljaga, pahem film ära, 8 aastane, Soome tõugu.

42. Põllutööministeerium. Kärla wald, Mulutu m. Lehm „Kiina“ waltjaspunane, 9 aastane, Maatõugu, ostetud 1920 a.

43. Albert Schlup Pihla wald, Pihla mõis. Mullikas „Nõmmi“ punane-tirju segawerd Simmentali tõugu. 2 aastane. Elus kaal 16 puuda 20 n.

44. Albert Schlup: Pihla wald Pihla mõis.
a) Mullikas „Maali“ kollast-wolgetirju, 9 kuud wana $\frac{3}{4}$ Simmentali werd. Elus kaal 13 p. 20 n.

45. b) Mullikas „Berta“, punane-tirju, 2 aast. wana segawerd Simmentali tõugu Elus kaal 17 puuda 15 n.

46. G. Sengbusch. Karjamõis Pärsama wald, neli wafikat, tume rusket, puhastwerd Anglerid.

47. Jakob Haus Filjandi üle Ribeltonna; lehm mullikas, waltjas-punane, maatõugu. 6 kuud wana, oma kaswatud.

48. Feodor Ermus. Leifi w. Päitse küla. Pull „Poiss“, musta-tirju, 2 aastane, segiwerd Ost-Friis.

49. Sinaida Maripuu, Albrota wald, Tiirimets. Raks lehma ja üks wafikas Saaremaa tõugu. Esimene lehm 9 aastane, teine 4 aastane. Noorem lehm ja wafikas wanema lehma pojad.

50. Georg Rehfsche. Kellamäe mõis, üle Ruresaare. Rogu Angleri tõugu karja: pull „Max“, tumepunane, 4 aastane, lehm „Peija“, tumepunane, 10 a. lehm „Irma“, punane, 5 a., lehm „Lonna“, punane, 5 a., lehm „Lotti“, punane, 5 a., lehm „Tolli“, punane, 3 a.,

mullitas „Mascha“, tumepunane, 2 a., mullitas „Leida“, punane, 2 a., 3 mullikat, nimeta, punased, 1 a. 4 l. wanad, 3 wafikat, nimeta, punased, 5 l. wanad. Rõit puhastwerd, oma kaswatud.

121. Põllutööministeerium. Kärta wald, Muluu m. a) Mullitas „Balduine“, waltjaspunane, sünd. 1921 a. märtsituus, Maatõugu. b) Mullitas „Alwine“ tumepunane, sünd. 1921 a. märtsituus, Maatõugu. Mõlemad oma kaswatud.

III-c.

Loomakaswatus. (Weisfed loomad).

51. Armin Ringisepp, Marienthal Kuresaar. Rodujäneste logu, mitmed tõugu.

52. Karl Ed. Sepp. Loona w. Jääras, walge musta peaga.

53. Frits Rehse Kellamäe m. üle Kuresaare Jääras „Saak“ ja emalammas tallega Uxfordi tõugu.

III-d.

Loomakaswatus. (Linnud).

55. Minna Schlup. Pihla mõisas. Wiis lana ja üks tult, halli kirjud Plymonth-Rock poolwerd.

56. Waldemar Seeborg Marienthal. Kuresaar. Paabu lind (Bau) isane.

57. Frits Rehse Kellamäe mõis, üle Kuresaare, Ispania riikutult ja lana 4 pojaga.

Piimatalitus ja fariasaadused.

Nuhinnamõistjad :

M. Teddre-Trei, J. Rõõmus A. Treuhelbt.

58. Albert Schlup Pihla wallast, Pihla mõis. Eilfit juustu 4 tütti.

59. Piisa Toompuu Loona wallast, Meedla t. 5 naela laua wõid, 5 naela kohupiima ja 1 nael kartulijahu.

60. Gustaw Tuuling Pihla wallast, Liwa-Putla t., 5 naela laua wõid.

61. Eesti Tarvitajateühisuste Restühisus Tallinnas, Kuresaare osak., Rauba tänaw 6. Koorelahutaja „Baltic“, Aktieholget Baltic tehaseft, Rootsimaal; koorelahutaja „Linda“, Saksamaa tehaseft.

62. Anton Heilmann Tallinnas, Kuresaare osak. Rubermangu tänaw 6. Piimatalitusriistad.

63. Saaremaa Põllutöökool Pihla w. Kõljala mõis. Wõi kodune juust, kohupiim ja piimatlituse riistad.

64. Gottschalk Sengbusch Pärnamaa w. Karja mõis. Lauawõi.

65. Aleksander Mägi Matsiranna küla üle Uue-Lõwe p. j, 4 naela lauawõid.

66. Klawdia Maripuu Abrola w., Tiirimetjas. Koore kompelid.

67. Saaremaa Põllumeeste Restfelti lauplus Kuresaares Rauba tänaw № 10. Separatorid. Wäljamaa tööstus „Globe“ ja „Silwia“.

114 Edward Lember Mustjalas. Lauawõi.

Niaasjandus ja mesindus.

Auhinnamõistjad :

M. Teddre-Trei, Mikkau, Kurm, Paulmeister.

68. Albert Schlup Pihla wallast, Pihla mõis. Wiinamarjad „Magdaleena tobarad“.

69. Reinold Paas Kuresaare, Lõssi tän. 4. Mesipuu Dadan-Platt, Saaremaa oludele wastawalt ümbertehtud. Rohaline töö.

70. Eduard Peters Kuresaare alewis, Puschlini tän. 1. Mesipuu, meewurr, mesi lãrgedes, purkides ja mesindusriistad; mee joot „mee waim“.

71. Johan Ringisepp Kuresaar, Marienthali talu. Suurewilja loju.

72. Oskar Rest Kuresaare, Kohtu tän. 26. Mesi.

73. Gottschalt Sengbusch Pãrsama wald, Karja mõis. Mesi.

74. Saaremaa Põllutõõtkool Pihla wald Rõjala mõis. Liawilja juuritate loju.

75. Otto Rajan Abrota wald. Ule Kuresaare. Mesi.

76. Jaan Sarw Laimjala katsetalu juhataja, Laimjala mõisas. Sibulad ja peedid.

77. Sinaida Maripuu Abrota wald Tiirimets. Marjateedised, aiasaadused.

115. Eduard Lember Mustjalas. Puutooli ja aiasaadused.

116. Hendrik Kuldsaar Abrota wald, Kuldi l. Walge ja punase õitega lepioad, (wihkudes).

117. August Roow Rogula w., Lõõne küla. Raalikad, kapsad ja sibulad (seemnetest ja sibulatest).

Kalaasjandus.

Auhinnamõistjad :

L. Tedär, C. Kutow, J. Janson.

78. E. Warik Kalatööstuse äri Tallinnas, Püri uul. 22. 6 okt. 1921 a. sissetehtud kilu ja 14. aprillil 1922 a. sissetehtud sprotid.

79. Eesti Tarvitajateühisuste Kesliühisus Tallinnas Kuresaare osal. Rogu kalawõrke ja kalastustarbeid.

Kodune käsitöö.

Auhinnamõistjad :

J. Stein, A. Sepp, A. Kl Lauren.

80. Ulide Allik, Pihkla w., Rõnnu küla. Willane kangas ja laudlina.

81. Elara Schlap, Pihkla w. Pihkla mõis. Välja õmmeldud sohwa padi.

82. Agnes Eschan, Pihkla w., Pihkla mõis. 1 laudlina.

83. Elisabet Reindam, Maasi w. Hindu küla, 2 naiserahwa alustaljet, näputööga ilustatud.

84. Kamilla Ditar, Kuresaares, Komendandi uul. 12. Saaremaa rahwariiete joonistused puust mudelitel 15 tükki ja sorti

85. Ely Tilling. Fillsandis üle Kuresaare, kolm läterätti.

86. Gerda Rehsche Kellamäe mõis üle Kuresaare, õõblertud laudlina. Oma töö.

Böllumajandusline tööstus.

Auhinnamõistjad :

A. Paas, A. Loodus, J. Ringisepp, R. Johannson.

87. **M i h a i l M o o n s o n**, Kuresaares, Pitt uul. 47. 12 Saaremaa wilatit ja 6 puutöö kirjvest. Kohaline tööstus.

88. **M i h k e l S a a r e**, „Saarte Pargitoda“, Kuresaares, Garnisoni uul. 10. Kroom ja klasee pargitud nahad. Kohaline tööstus.

89. **P e e t e r M i h k e l s o n**, Lümmanda wallast, Warpe t. Kustutatud lubi ühes kiwi proowiga „Sooselja“ kiwist. Kohaline tööstus.

90. **S e r g e i S c h i d l o w s k y**. Naha ja rihma töötoda „Edu“, Kuresaares, Waestekoja uul. 8. 6 looma nahka, 30 wafika, 1 rihma nahk (seremet) 10 lamba nahka wiilaga 10 paari roomasid ja 102 mitmesugust rihma. Kohaline tööstus.

91. **W a s s i l i R u s s**, Maasi w., Järwe küla 1 looma, 2 wafika, 1 warfa ja 2 lamba nahka pargitud. Kohaline tööstus.

92. **K a r l B u l l a**, Torgu wallast, Mõisa küla Päewapildi üleswõtted loodusest. Kohaline tööstus.

93. **A l e k s a n d e r U r r o**, Pihkla w., Reekülast. Päewapildi üleswõtted loodusest. Kohaline tööstus.

94. **R a u b a m a j a U n t o n S e i l m a n n**, Kuresaares, Rubermangu uul. 6. Räästööde tööriistad, maja-pidamise nõud ja tarbeasjad. Wäljamaa tööstus.

95. **K a r l S e p p**, Kuresaares, Orisaare maant. 8. Rauatööd, terariistad, kunstitööd, laewaehituse ojad ja muud. Kohaline tööstus.

96. **Gustaw Lindmann**, Kuresaare, Rauba uul. 17. Ekstraktid, limonad, seltris ja kwass. Kohaline tööstus.

97. **A. W. Ritt**. Riidewärwimise töökoda, Kuresaare, Suursild. Riide langad: wanutud, seeritud, wärwitud, pressitud ja trükitud. Kohaline tööstus.

98. **Oskar Ussaar**, Leifi w. Laugu mõis 12 Saaremaa wikatid, millest 1 terawaks käiatud. Kohaline tööstus.

99. **Juh. Rahu ja Co.** „Kuresaare willatraafimise wabrik“. Kontor — Rauba tänav 16 ja wabrik Pikk tänav 47. Eided ja lõngad; kohalikult oma tööstusest. Olitud riidest wihma luued; kodumaa tööstus, Simfiwart ja Co. Tallinnas.

100. **Ado Loodu**, Mustjala w., Hiilasma „Hiilasma lubjapõletis ahi“. lubja paas, kustutamata ja kustutud lubi.

101. **Aleksander Järw**, Rubermangu tän. 6. Kuresaare. Jalandud.

102. **J. Pinta**, Kuresaare, Waestekoja tän. № 6. Pealisknahad, Tallinna nahawabrik „Selius“.

111. **Friedrich Grensmann**, „Rõietööstus“ Kuresaare. Rõied ja nõbrid; kohaline tööstus.

IX.

Haridus ja kirjandus.

Auhinnamõistjad :

J. Koppel, mag. Aawit, A. Kommel, D. Möller.

103. **Eesti Rindlustuse (linnituse) Selts**. Tartus, Suurturg 10. Mitmesugused selgitawad andmed linnituse alal, nagu: statistika, tabelid ja muud.

104. Saaremaa Põllutöökoos. Pihla w., Kõljala m. Mitmesugused töökoostööpeabindud.

105. Walentin Stepanow. Kuresaares, Uus uul. 14. Kunsttööd (maalimine ja woolimine).

106. Saaremaa Kirjastus. Uhisus. Kuresaares, turupl. Hološtowi m. Kõidetud raamatud, postkarpides kuuäärid ja kirjapaber, kirjutuse blotid, taskuraamatud, läbaratartongid, mitmesugused trükitööd ja ajaleht „Saaremaa“.

110. Aleksander Kaljo. Kuresaares, Sepa uul. 5. Näituse plakaat „Saaremaa põllutöö näitus“.

X.

Terwishoid ja sport.

Auhinnamõistjad :

Dr. Martinson, Dr. Ruskow, Prow. J. Raud.

107. Eesti Karstuseltsi de Resttoimetond, Tartus. Mudelid, tabelid ja karstusline kirjandus. Alkoholi joomise lahju igakülgset selgitawad tabelid.

108. Mag. Aleksander Allik ja Mag. S. Maddisson. Kuresaares. Kuivatud, toha peal korjatud ja jaolt oma kaswatud arstirohu-taimed, oma laboratoriumis walmistatud preparaadid, arstimise wahendid, ained sühapuwannide walmistamiseks, seebid ja tehnilised produktid.

109. Mihkel Saar, Kuresaares, Garnisoni tänav 10. Linnu koer „Wloki“ must, ühes 12 kutsikaga.

Järelnimefiri.

122. K. Tuuling, Kuresaare, Pärna uul. 20
Waseft tarbeasjad ja parikiwi proowid Kure'aare linna
ümbruseft.

123. Gabriele Tamm, Rogula w., Meltfi talu.
Raks täiswillast kangast ja wähemad wäljaõmmeldud
tööd.

123. Miina Kreisen, Kuresaar, Turu uul. 2.
Willane ülitonna riie ja käterätiku kangas.

124. Rosalie Peeterson. Kuresaar, Pilt
uul. 36. Seegeltud tööd.

125. Miina Luwelt. Kuresaar, Pilt uul. 49
Uks wiht käsitfi kraasitud ja tetratud willast lõnga.

126. Saaremaa Maatonnavalitsus.
Statistilised andmed Saaremaa Maatonna koolide üle.

127. Saaremaa Maatonnavalitsuse
Terwishoiu osakond. Statistilised andmed arsti-
abi üle Saaremaa maatonnas.

Ujalehe

„Saaremaa“

ülesandeks on :

Eesti wabariigi, rahwa ja kodumaa elukasu !

Eesti wabariigi ja rahwusküsimustes püüab „Saaremaa“ riigikodanikkudes tõsta iseiseiswuse tunnet ja arusaamist sellest seisukohalt, mis wastab terve maa ja rahwa elukajudele.

Põllumajandus on meie wabariigi esialuseks. Et see alus kindel oleks, püüab „Saaremaa“ töötada selleks, et meie põllupidaja seaduslikult kindlustatud oleks omandusdigukslike maa-peremehena omamaa külge. Põllumajanduslikes küsimustes toob „Saaremaa“ õpetlikka seletusi ja juhatusi, tõsta püüdes meie Saare põllupidaja elujõukust ja kindlustada tema tulewiku oma kodus.

Tööstuse edenemiseks meie kodus ja riigis toob „Saaremaa“ tööstusesse puutuwaid küsimusi, üleskutseid ja juhatusi.

Roolielus nõuab „Saaremaa“, et meil töötaks teojõuliselt rahwatool rahwa waimus.

Sihiliselt töötab „Saaremaa“ erapooletult demokraatlikes wabameelsuses, iga wabariigi kodaniku huwisiid kaitses. Selles ei jäta „Saaremaa“ ühtki awaliku elu külge ega nähtust tähelepanemata, walgustab iga küsimust rahwuslikust seisukohast seda selgitades kartmataalt ja tõeliselt, ka äranäidates igale ühele tema kohuseid ja õigust.

„Saaremaa“ tellimisi wõtawad wastu Eesti wabariigi postkontorid ja maal kooliõpetajad, walla sekretäärid, tähtsad põllupidajad ja kaupmehed.

Tellimise hind :

Talituselt ärawiies ehk maapostiga

1 kuu peale 20 marka

3 „ „ 60 „

Rodusse kätte saates (linnas) ehk kroonupostiga

1 kuu peale 24 marka

3 „ „ 72 „

O. KAPSI, Kohtu uul. turu juures.

Soowitan kolonialkaupe :

Jahu, iga seltsi tangu ning teisi toiduaineid : suhkurt,
kohwi, teed, kakao, shokolaadi, wiina ekstraktisid ja
iga seltsi komwekka.

Tubakat, paberossisi, hääd silmaseepi ja palju
muud pudukaupa.

Elektri lambid, patareid, elektri pirnid, woolumõõtjad
ja kõiksugu elektrimaterjaali.

Austusega

O. Kapsi, Kohtu uul. turu juures.

Joh. Kahu & Ko.

==== müüb ====

sahku, wedru äkkesid, tuulimasinaid, Lanzi
koorelahutajaid, rauda, terast ning õliriideid
wõimalikult odawa hinnaga.

≡ Kauba tän. Nr. 16. ≡

Willakraaaimine ja ketramine, meie willa
wabrikus algab septembri esimestel päewadel
peale, uue wilunud meistri juhatusel.

≡ Pikk tän. Nr. 47. ≡

Turu poodis number
 seal on kaubahinna taks
 odaw selle aasta aja
 ostjale müün kõik mis waja:
 Riiet, willast, linust pitsi,
 wärwi, lõimid, niiti, pitsi,
 Traadilõnga, kingapaelu,
 seebikiwi, küünlaid, naelu,
 tallanahka, pikki kõisi,
 müün ka üsna sülla wiisi.
 Umalaid ja tuletikka,
 kõiki saada ikka ikka,
 kaup on nii mitmetsugu,
 juure toon weel ühte lugu
 ja odaw kauba hinna taks,
 on turu poodis number

2

2

Austusega

L. Dgus.

Rõige loetavam ajaleht Saartel on

„Meie Maa“

Toimetus ja talitus Pitt tän. № 6, telefon № 8.

Abitalitus E. Liiv'i raamatukaupluses.

„Meie Maa“ siht on radikaal-rahvameelne, uuenduste poolehoidja.

Raastöelisteks töit kohalised edu- ja rahvameelsed seltskonnategelased, selle tõttu on lehtjla kõige mõjula wamaks awaliku arwamise awalbajaks tui ta kõige loetawamaks leheks saartel saanud.

„Meie Maa“ toob asjalikke juhtkirje, rohkesti sõnumeid saartelt, kus tal rohke kirjasaatjate hull, ta kodumaa ja väliskriitide elu leiab tarwilist tähelepanu. Rõit tähtsamad sõnumid saab „Meie Maa“ telegraafi teel.

Joone all ilmuvad teaduslikud tööd, jutud, luuletused, wõsted j. n. e. j. n. e.

„Meie Maa's“ ilmunud kuulutustel on suur mõju.

„Meie Maa“ maksab postita 20 mrl. kuus, 3 kuud 60 mrl., postiga 24 mrl. kuus, 3 kuud 72 mrl.

„Meie Maa“ tellimisi wõtawad vastu kõit postkontorid wabariigis, kõit wallasekretäärid Saaremaal, „Meie Maa“ talitus ja Liiv'i raamatukauplus.

Adress kõitjuguustele saadetustele :

„Meie Maa“

K u r e s a a r e s.

Suur Sadama tän. 33.

Wildenbergi wabriku wastus.

==== Wõtan wastu: ====

tubade,
katuste,
majade,
siltide ja
näiteseinte

maalimisetööd.

Joonistused näiteseinte jaoks
annan maksuta.

Emaleerimise tööd: jalgrattad, ämbrid, sildid.

Wankri lakeerimise tööd jne.

Austusega

maalm. A. Minka.

S. Sadama tän. 33.

Mütsid

End postikoja ees turul.

Muidu 60 Muidu

Kurikjan.

E. Waldmann'i kauplus, turuääres,
soowitab odawa hinnaga riide- ja nahakaupa.

==== Suur wäljawalik: ====

Hiiu-Kärdla ja Narwa kalewi wabrikutest

willaseid ülikõnna ja palitu riidet, suurrätikuid ja tekkisi.

Kõiki seltsi inglisi riidet

batisti walget ja musta, markisetti, pupeliini, lasting, satiini ja
kõiki seltsi rätsepa tarwitusi.

Wiljandi lina wabrikust

pleekitud ja pleekimata pesu, woodi- ja lauariidet, purju ja kotiriidet,
linast lõnga ja niiti.

Grünwaldti ja teistest naha wabrikutest

talla-, pinsoli- ja pastlinahku, juhti- ja chromnahku, ja kõiki seltsi
kingsepa tarwitusi.

Kaubamaja „TULU“

soowitab kõiksugu koloniaalkaupu
wõistlewalt odawate hindadega.

Jällemüüjatele kõrged protsend.

Kõige austusega

Kaubamaja „TULU“

Kauba uul. № 7, Schwallbachi majas.

EESTI KINDLUSTUSE SELTS.

Valitsus :
Tartus, Suur turg 10.
Kõnetraat 172.

Osakonnad :
Pärnus, Wõrus, Wiljan-
dis, Walgas, Kuresaares.

Agentuurid mujal rahwarikkamates kohtades.

Eesti Kindlustuse Selts wõtab kindlustusele tuleõnnetuse wastu linnas kui ka maal: **hooneid toakraami, wabrikute ja töökodade sisseseadet, põllumajanduse inwentaari, põllusaadusi, kaupasid.** Peale selle toimetab: klaasikindlustust, murdwarguse ja rööwimise wastu kindlustust ja elukindlustust.

Eesti Kindlustuse Selts on asutatud 1907 aastal ja tema tegewus on üle terve koduma. Liikmete arw üle 15,000, kindlustuste kogusumma üle 1,600.000,000 marga. Kõik suuremad ja kardetawamad kinnitused saawad kuni 90% wäljamaal edasikinnitatud.

Preemiad odawad. Kindlustus kindel.

Lähemaid teateid kindlustuse asjus saab kas seltsi walitsuselt, ehk Kuresaare Osakonnalt, mis asub Kuresaare raekojas, igal esmaspäewal ja neljapäewal kell 4—5 peale lõunat.

Kõige austusega

Eesti Kindlustuse Seltsi Juhatus.

Soowitan oma

kõie-töökojast

tõrwatud ja tõrwamata

kanepi- ja manillanööri, trossi, kõienööri, ohjanööri, pesunööri saenööri, kinganööri, pinelõnga, tamsalõnga, wörgusehisi, mõrraselisi

==== Müün wäljamaa kanepid. ====

Wõtan wastu kanepid ja linu nõõriks teha.

Töö tehakse ruttu ja korralikult

F. Grenzmann.